

ZAKON

O POŠTANSKOM PROMETU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom utvrđuju: temeljna pitanja ustroja te uvjeti i način pružanja poštanskih usluga u unutarnjem i međunarodnom poštanskom prometu, sukladno potvrđenim međunarodnim konvencijama i drugim međunarodnim aktima, a naročito opći interesi poštanskoga prometa, načela i pravila poštanske politike, poštanske usluge, ustroj i upravljanje poštanskim prometom, nadzor i kaznene odredbe.

Opći interes

Članak 2.

Odvijanje poštanskoga prometa i pružanje poštanskih usluga od općeg je interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

DEFINIRANJE

Članak 3.

Svi pojmovi koji se koriste u ovome Zakonu imaju slijedeća značenja:

1. **"poštanske usluge"** su usluge primitka, prijenosa i uručenja poštanskih pošiljaka i sve druge usluge koje su navedene u nomenklaturi poštanskih usluga;
2. **"poštanski operator"** je pravna osoba koja je u isključivom ili većinskom vlasništvu države i koja je, sukladno ovome Zakonu, ovlaštena pružati rezervirane i nerezervirane poštanske usluge;
3. **"davatelj poštanskih usluga"** je pravna osoba koja je, sukladno ovome Zakonu, ovlaštena pružati nerezervirane poštanske usluge;
4. **"poštanske pošiljke"** su sve pošiljke koje zaprimi na prijenos i za koje odgovara poštanski operator i davatelj poštanskih usluga;
5. **"pismovna pošiljka"** je pismo, dopisnica, tiskanica, sekogram i mali paket adresiran na određenoga primatelja kome pošiljku treba uručiti; Računi, financijski i drugi dokumenti smatraju se pismovnim pošiljkama;
6. **"pošiljatelj"** je svaka fizička ili pravna osoba koja je dala ili u čije je ime poštanska pošiljka predana na prijenos poštanskome operatoru ili davatelju poštanskih usluga;
7. **"univerzalne poštanske usluge"** su sve poštanske usluge koje, sukladno ovome Zakonu i drugim poštanskim propisima, moraju biti osigurane na cjelokupnome teritoriju Bosne i Hercegovine u okviru propisane kvalitete, pod jednakim uvjetima za sve korisnike, bez diskriminacije;
8. **"rezervirane poštanske usluge"** su oni dijelovi univerzalnih poštanskih usluga koje pružaju samo poštanski operatori;

9. **“nerezervirane poštanske usluge“** su dijelovi univerzalnih poštanskih usluga koje osim poštanskih operatera mogu pružati i davatelji poštanskih usluga;
10. **“financijske poštanske usluge“** su domaće i međunarodne žiralne usluge, novčane doznake i čekovne usluge, kao i sve druge slične usluge čiji je predmet novac, a koje su definirane poštanskim propisima u okviru propisa Svjetske poštanske udruge;
11. **“poštanski propis“** je svaki propis koji je donijet od ovlaštenoga tijela, a odnosi se na pružanje poštanskih usluga;
12. **“poštanska marka“** je svaka poštanska marka koja je javno izdana od poštanskoga operatera, uključujući i sve poštanske naljepnice i druga propisana poštanska obilježja koja služe za dokaz plaćanja poštanske usluge;
13. **“korisnik poštanske usluge“** je pravna ili fizička osoba koja koristi poštanske usluge kao primatelj ili pošiljatelj;
14. **“poštanski sandučić“** je sandučić u koji korisnici mogu ubaciti obične pismovne pošiljke, kako bi one bile otpremljene ili uručene;
15. **“zbirni poštanski sandučić“** je sandučić koji se koristi za uručenje i preuzimanje poštanskih pošiljaka od onih korisnika koji su udaljeni od naseljenih mjesta, a postavljaju se uz put ili cestu, odnosno na pogodnome mjestu za korisnike i poštara;
16. **“adresirana pošiljka“** je poštanska pošiljka na kojoj se nalazi adresa primatelja na koju treba uručiti pošiljku.

II. NAČELA I PRAVILA POŠTANSKE POLITIKE

Članak 4.

Svi subjekti koji u Federaciji pružaju poštanske usluge moraju konzekventno uvažavati i provoditi slijedeća načela i pravila poštanske politike:

1. poštanske usluge moraju biti dostupne svim građanima Bosne i Hercegovine, bez bilo kakve diskriminacije;
2. sloboda komunikacije putem pismovnih i drugih poštanskih pošiljaka mora biti zagarantirana svim fizičkim i pravnim osobama u Bosni i Hercegovini, bez bilo kakvih ograničenja;
3. interes svih korisnika poštanskih usluga mora biti zaštićen kroz raspoloživost i kvalitetu tih usluga;
4. tarife poštanskih usluga moraju biti nediskriminirajuće i transparentne;
5. pružanje poštanskih usluga mora se organizirati na način koji ne dovodi u opasnost zdravlje i sigurnost ljudi i imovine;
6. ustrojem poštanskoga sustava mora se osigurati primjena propisa koji se odnose na uvozno i izvozno carinjenje roba;
7. sva tehnološka rješenja u poštanskome prometu moraju uvažavati načela ekonomičnosti, učinkovitosti i sigurnosti;
8. tehnički standardi koji se odnose na razinu poštanskih usluga moraju se usklađivati sa standardima Europske unije;
9. cijene rezerviranih poštanskih usluga su pod državnim nadzorom, a ukoliko se ovakvim cijenama ne osigurava pokriće stvarnih troškova i razvojne potrebe poštanskoga sustava, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) dužna je osigurati dodane usluge poštanskim operatorima. Nije dozvoljeno subvencioniranje nerezerviranih i drugih poštanskih usluga iz sredstava rezerviranih poštanskih usluga;
10. konkurencija u poštanskome prometu potiče se do razine kojom se ne ugrožava društvena uloga poštanskih operatora;
11. sustavi poštanskoga obročavanja moraju osigurati identifikaciju poštanskih operatora;

12. suradnja između poštanskih operatora mora se temeljiti na čistim ekonomskim odnosima, uz uvažavanje interesa svih građana Bosne i Hercegovine;
13. razvoj poštanskih usluga potiče se odgovarajućim mjerama ekonomske politike i kontinuirano usklađuje s potrebama korisnika te tehnološkim, ekonomskim i društvenim prilikama;
14. u pružanju i korištenju poštanskih usluga i ostvarivanju međusobnih prava i obveza koje iz toga proizlaze, poštanski operatori, davatelji poštanskih usluga i korisnici dužni su se pridržavati načela savjesnosti, poštenja i osigurati nepovredivost poštanskih pošiljaka.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga, prilikom pružanja usluga, moraju osigurati tajnost poštanskih pošiljaka.

Djelatnicima u poštanskom operatoru i davatelju poštanskih usluga zabranjeno je:

1. neovlašteno doznati sadržaj poštanskih pošiljaka ili zadržati, prikriti ili neovlaštenoj osobi predati poštansku pošiljku;
2. neovlaštenim osobama priopćiti bilo kakve podatke koji su u svezi s poštanskim pošiljkama;
3. neovlaštenim osobama omogućiti ili pomoći u činjenju koje od radnji iz toč. 1. i 2. ovoga stavka.

Zabrana iz stavka 3. točke 2. ovoga članka odnosi se na djelatnike i nakon prestanka rada u poštanskom operatoru i davatelju poštanskih usluga. Načelo nepovredivosti tajnosti poštanskih pošiljaka može se narušiti samo u slučajevima i pod uvjetima određenim Zakonom.

Izgradnja i uporaba objekata

1. Poštanski objekti i oprema moraju se graditi, održavati i uporabljivati prema načelima i pravilima Federacije i međunarodnim preporukama Svjetske poštanske udruge.

2. Objekti i oprema iz stavka 1. ovoga članka moraju se graditi na način da poštanske usluge budu dostupne i lakšim invalidima.
3. Upravitelj stambene zgrade, odnosno vlasnik obiteljske kuće, obvezan je na pogodnome mjestu postaviti i održavati poštanski sandučić za pismovne pošiljke.

III. POŠTANSKE USLUGE

Članak 5.

Poslove poštanskog prometa u Federaciji obavljaju dva poštanska operatora i davatelji poštanskih usluga čiji nazivi ne smiju sadržavati državni i nacionalni predznak.

Sjedište poštanskih operatora je u Sarajevu i Mostaru.

Članak 6.

Poštanske usluge su:

- a) univerzalne poštanske usluge,
- b) rezervirane poštanske usluge,
- c) nerezervirane poštanske usluge,
- d) financijske poštanske usluge,
- e) ostale poštanske usluge.

a) Univerzalne poštanske usluge

Članak 7.

Univerzalne poštanske usluge u unutarnjem i međunarodnom prometu obuhvaćaju primitak, prijenos i uručenje poštanskih pošiljaka:

1. pismovnih pošiljaka mase do 2 kg;
2. paketnih pošiljaka mase do 15 kg;
3. brzajavnih priopćenja;
4. poštanskih i brzajavnih uputnica;
5. preporučenih i vrijednosnih pošiljaka.

Maksimalne i minimalne dimenzije poštanskih pošiljaka obuhvaćenih univerzalnim poštanskim uslugama su dimenzije utvrđene u Univerzalnoj poštanskoj konvenciji i Općim uvjetima za pružanje poštanskih usluga (u daljnjem tekstu: Opći uvjeti).

Univerzalne poštanske usluge osiguravaju se svakoga radnog dana, najmanje pet dana u tjednu, osim pod uvjetima i zemljopisnim prilikama koje su u poštanskim propisima definirane kao izvanredne.

Podjela područja

Članak 8.

Područja na kojima se pružaju poštanske usluge određuju se tako da obuhvaćaju sva naselja na teritoriju Federacije.

Podjela područja, u smislu užeg, šireg i najšireg dostavnoga područja na kojem se osigurava primitak i uručenje poštanskih pošiljaka, provodi se sukladno

ovom Zakonu i Općim uvjetima, čime se postojeći korisnici ne smiju dovesti u nepovoljni položaj.

Za izmjenu podjele iz stavka 2. ovoga članka, kojom se korisnici usluga iznimno dovode u nepovoljniji položaj, mora se pribaviti suglasnost Federalnog ministarstva prometa i komunikacija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

b) Rezervirane poštanske usluge

Članak 9.

U okviru univerzalnih poštanskih usluga, rezervirane poštanske usluge obuhvaćaju primitak, prijenos i uručenje poštanskih pošiljaka:

1. pismovnih pošiljaka mase do 1000 g;
2. paketnih pošiljaka mase do 10 kg;
3. brzojavnih priopćenja;
4. poštanskih i brzojavnih uputnica;
5. preporučenih i vrijednosnih pošiljaka;
6. pisama u sudskom, upravnom i prekršajnom postupku.

Rezervirane poštanske usluge mogu pružati samo poštanski operatori.

c) Nerezervirane poštanske usluge

Članak 10.

Sve druge poštanske usluge koje nisu obuhvaćene člankom 6. ovoga Zakona su nerezervirane (komercijalne) usluge, koje pored poštanskoga operatora mogu pružati i davatelji poštanskih usluga.

Pravne osobe koja su do stupanja na snagu ovoga Zakona pružale nerezervirane poštanske usluge dužne su podnijeti zahtjev Ministarstvu radi stjecanja licence za davatelje nerezerviranih poštanskih usluga.

U postupku rješavanja po zahtjevu iz stavka 2. ovoga članka shodno se primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku.

Pravilnikom za izdavanje licenci za pružanje nerezerviranih poštanskih usluga su propisani: kriteriji, uvjeti, subjekti, pravni, materijalno-tehnički i drugi uvjeti za pružanje poštanskih usluga.

d) Financijske poštanske usluge

Članak 11.

Poštanski operatori mogu putem jedinica poštanske mreže i drugih punktova za univerzalne poštanske usluge korisnicima pružati i financijske poštanske usluge.

Financijskim poštanskim uslugama osiguravaju se različiti oblici žiralnih doznaka te doznaka gotovine i čekova, koje upućuju fizičke i pravne osobe ili su takva novčana sredstva njima upućena.

U okviru svoje djelatnosti poštanski operatori mogu pružati i druge financijske usluge, sukladno zakonima i drugim propisima kojima se propisuje pružanje tih vrsta financijskih usluga, koje im temeljem ugovora budu povjerene.

Poštanski operatori mogu imati posebnu financijsku organizaciju, posredstvom koje će obavljati poslove iz ovoga članka, a sukladno odredbama Zakona o drugim financijskim organizacijama.

e) Ostale poštanske usluge

Članak 12.

Pod ostalim uslugama, u smislu ovoga Zakona, podrazumijevaju se posebne i dopunske poštanske usluge koje zahtijeva primatelj ili pošiljatelj prilikom predaje ili prije uručjenja poštanske pošiljke, a koje su utvrđene ovim Zakonom i Općim uvjetima.

Posebne usluge

Članak 13.

Pod posebnim poštanskim uslugama, u smislu ovoga Zakona, podrazumijevaju se usluge primitka i uručjenja:

1. preporučene pismovne pošiljke;
2. pisma s naznačenom vrijednošću (vrijednosno pismo);
3. pošiljke s potvrđenim uručjenjem;
4. pošiljke ubrzane pošte (EMS);

5. hitne pošiljke;
6. vrlo hitnog paketa;
7. pošiljke s povratnicom;
8. otkupne pošiljke;
9. zrakoplovne pošiljke;
10. izdvojenog paketa;
11. post restant pošiljke;
12. pošiljke predane u posljednji trenutak;
13. pošiljke koje se uručuju osobno primatelju;
14. plaćenog odgovora.

Pošiljatelj koji zahtijeva jednu ili više posebnih usluga dužan je takav zahtjev postaviti prilikom predaje pošiljke.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga mogu pružati i druge posebne poštanske usluge koje su propisane u Općim uvjetima.

Dopunske usluge

Članak 14.

Dopunske i ostale poštanske usluge su usluge koje se pružaju na zahtjev pošiljatelja ili primatelja, a odnose se na primitak ili uručenje poštanske pošiljke.

Dopunske i ostale poštanske usluge propisuju se Općim uvjetima.

Ugovor o pristupanju

Članak 15.

Poštanske se usluge pružaju, u pravilu, na temelju ugovora o pristupanju, uz uvjete određene ovim Zakonom i Općim uvjetima.

Prava i obveze iz ugovora o pristupanju temelje se između korisnika koji zahtjeva usluge i poštanskih operatora ili davatelja poštanskih usluga.

Od uručenja ili pokušaja uručenja poštanske pošiljke primatelju određena prava i obveze iz ugovora o pristupanju prelaze na primatelja, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Izveščivanje korisnika

Članak 16.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga redovito i na pristupačan način izvješćuju korisnike usluga o vrstama usluga, načinu i uvjetima pod kojima se korisnici mogu koristiti uslugama te o cijenama usluga.

Pravilnik o radnom vremenu

Članak 17.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga određuju radno vrijeme s korisnicima usluga, sukladno pravilniku o radnom vremenu.

Pravilnik iz stavka 1. ovoga članka donose poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga, uz suglasnost Ministarstva.

Odabir vrste usluge

Članak 18.

Korisnik usluga ima pravo i obvezu odabrati onu vrstu propisane usluge koja odgovara sadržaju, stvarnoj vrijednosti i značenju pošiljke ili priopćenja korisnika.

Kvaliteta usluga

Članak 19.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga moraju:

1. poštansku pošiljku prenijeti i uručiti u stanju u kakvome je primljena;

2. poštanske pošiljke uručiti u rokovima propisanim ovim Zakonom i Općim uvjetima.

Cijena usluge

Članak 20.

Za pruženu uslugu korisnik usluga plaća cijenu usluge prema cjeniku usluga. Cijena usluge plaća se unaprijed, osim ako ugovorom između poštanskih operatora i davatelja poštanskih usluga s korisnikom usluga nije drukčije ugovoreno.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga s pojedinim korisnicima usluga mogu ugovarati i nižu cijenu za pojedine usluge od cijene utvrđene cjenikom usluga.

Za pružanje pojedinih usluga, kada je to utvrđeno posebnim zakonom, uz redovitu cijenu plaća se i iznos za namjene predviđene tim zakonom.

Korisnik usluga ne plaća cijenu za uslugu u slučajevima utvrđenim međunarodnim aktima i Općim uvjetima.

Cijena poštanske usluge (u daljnjem tekstu: poštarina) može se plaćati vrijedećim poštanskim markama, uporabom stroja za frankiranje, u gotovini ili drugim zakonskim sredstvima plaćanja.

Poštarina se, u pravilu, naplaćuje od pošiljatelja, a iznimno od primatelja prilikom uručjenja pošiljke, u slučajevima i na način utvrđen u Općim uvjetima.

Ostala pitanja u svezi s poštarinom i plaćanjem poštarine uređuju se Općim uvjetima.

Poštanske marke

Članak 21.

Poštanske marke izdaju poštanski operatori.

Poštanske marke moraju imati identifikaciju Bosne i Hercegovine, a mogu imati identifikaciju poštanskoga operatora koji ih je izdao.

Na markama poštanskih operatora ne mogu biti slike, znamenja, simboli ili koje druge oznake i sadržaji koji su uvredljivoga značenja ili su u suprotnosti sa zakonskim propisima Bosne i Hercegovine.

Za svaku emisiju poštanskih maraka, poštanski operator dužan je dobiti suglasnost Ministarstva. Ukoliko Ministarstvo uvidi da marke koje se emitiraju sadrže elemente zabrane, iz stavka 3. ovoga članka obustavit će tu emisiju.

Uvjeti za poštanske pošiljke

Članak 22.

Poštanske pošiljke moraju udovoljiti uvjetima utvrđenim ovim Zakonom i Općim uvjetima.

Primitak i uručenje određenih poštanskih pošiljaka obavlja se uz uvjete utvrđene posebnim propisima donijetim na temelju ovoga Zakona.

Članak 23.

Primitak poštanskih pošiljaka obavlja se u poštama, posredstvom poštanskoga sandučića, odnosno posredstvom ovlaštene osobe ili u poslovnim prostorijama korisnika.

Poštanski operator ili davatelj usluga dužan je svaku zaprimljenu poštansku pošiljku i isprave koje se odnose na tu pošiljku označiti svojim identifikacijskim znakom.

Potvrda o primitku pošiljke

Članak 24.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga moraju pošiljatelju izdati potvrdu o: primitku paketa, vrijednosnoga pisma, preporučene pošiljke, pošiljke s potvrđenim uručenjem, pošiljke ubrzane pošte te potvrdu o uplati poštanske i brzojavne uputnice.

Zabranjeni predmeti u sadržaju pošiljke

Članak 25.

Zabranjena je predaja poštanskih pošiljaka koje sadrže:

1. eksplozivne i lako zapaljive predmete i predmete čiji je primitak povezan s opasnošću za druge pošiljke, poštanske objekte i opremu te prijevozna sredstva ili po zdravlje i život ljudi;

2. predmete čiji je promet zabranjen zakonom;
3. opojne droge, osim kada su pošiljatelj i primatelj Zakonom ovlašteni prometovati ili uporabljivati opojne droge.

U poštanskim pošilkama ne mogu se prenositi žive životinje, osim pčela, pijavica i dudovih svilaca.

Ako postoji opravdana sumnja da poštanska pošiljka sadrži koje od predmeta iz st. 1. i 2. ovoga članka, poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga mogu komisijski pregledati sadržaj pošiljke.

Postupak s pošilkama za koje se utvrdi da sadrže koje od predmeta iz st. 1. i 2. ovoga članka utvrđuje se Općim uvjetima.

Pakiranje pošiljke

Članak 26.

Pošiljatelj je dužan poštanske pošiljke pakirati na način utvrđen Općim uvjetima, koji mora biti dostupan korisnicima.

Pošiljatelj je odgovoran i za unutarnje pakiranje poštanskih pošiljaka, u granicama utvrđenim u Općim uvjetima.

Postupak s oštećenom pošiljkom

Članak 27.

Ako se po vanjskom izgledu pošiljke može zaključiti oštećenje ili umanjenje sadržaja, poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga moraju pošiljku otvoriti, pregledati i zapisnički utvrditi stanje pošiljke i pošiljku prepakirati, te s takvom pošiljkom postupiti na način propisan u Općim uvjetima.

Uručenje pošiljke

Članak 28.

Poštanske se pošiljke, u pravilu, uručuju osobno primatelju ili osobi koju je on ovlastio za primanje pošiljke.

Iznimno od odredbe iz stavka 1. ovoga članka, pojedine vrste poštanskih pošiljaka mogu se uručiti i odraslom članu kućanstva, osobi stalno uposlenoj u kućanstvu ili poslovnoj prostoriji primatelja ili putem posrednika (poduzeće, hotel i sl.), uz uvjete i po postupku utvrđenim u Općim uvjetima.

Korisnicima poštanskih usluga čiji su objekti izvan naselja poštanske pošiljke mogu se uručiti putem zbirnih poštanskih sandučića. Uvjeti i postupak uručenja uređuju se Općim uvjetima.

Primatelj može odbiti primitak poštanske pošiljke.

Uručenje poštanske pošiljke obavlja se na način i po postupku utvrđenim u Općim uvjetima i tehnološkim propisima.

Punomoć za primitak pošiljke

Članak 29.

Korisnici usluge mogu sve poštanske pošiljke primiti i putem opunomoćenika.

Punomoć za pravnu osobu ovjerava ovlaštena osoba u toj pravnoj osobi, a punomoć za fizičku osobu ovjerava nadležno tijelo ili poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga.

Ostala pitanja u svezi s punomoćima uređuju se Općim uvjetima.

Pritužbe

Članak 30.

Ako pošiljatelj ili druga ovlaštena osoba smatra da poštanska pošiljka nije uručena primatelju, ili da mu je uručena sa zakašnjenjem, ili da nije pružena posebna usluga, poštanskom operatoru ili davatelju poštanskih usluga može podnijeti pisanu pritužbu u roku od šest mjeseci od dana predaje te pošiljke.

Pritužba iz stavka 1. ovog članka podnosi se uredu poštanskoga operatora i davatelja poštanskih usluga kojem je pošiljka predana, a iznimno uredu drugoga poštanskog operatora i davatelja poštanskih usluga.

. Primatelj ili druga ovlaštena osoba treba odmah, prilikom uručenja pošiljke, podnijeti pritužbu zbog oštećenja ili umanjenja sadržaja pošiljke. Pritužbe se poslije uručenja pošiljke ne primaju.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga dužni su izjasniti se o utemeljenosti pritužbe u roku od 30 dana od dana njezina podnošenja.

Postupak rješavanja pritužbi uređuje se Općim uvjetima.

Neisporučive pošiljke

Članak 31.

Poštanske pošiljke koje se iz bilo koga razloga ne mogu uručiti primatelju niti vratiti pošiljatelju (neisporučive pošiljke) poštanski operator i davatelj poštanskih usluga komisijski će pregledati i, po potrebi, otvoriti, radi utvrđivanja adrese primatelja ili pošiljatelja.

Ako se ni na temelju komisijskog pregleda iz stavka 1. ovoga članka pošiljka ne može uručiti primatelju niti vratiti pošiljatelju, poštanski operator i davatelj poštanskih usluga će:

1. pisana priloženja komisijski odmah uništiti, kao i pošiljku koja sadrži kvarljive predmete;
2. ostale pošiljke čuvati jednu godinu, računajući od dana komisijskog pregleda;
3. poštansku i brzojavnu neisplativu uputnicu poštanski operator je dužan čuvati tri godine, računajući od dana kada je nemogućnost isplate utvrđena.

Ostala pitanja u svezi s postupkom za neisporučive pošiljke uređuju se Općim uvjetima.

Nađeni predmeti

Članak 32.

Za nađene predmete u: poslovnim prostorijama poštanskoga operatora i davatelja poštanskih usluga u koje je zabranjen pristup korisnicima usluga, poštanskom sandučiću ili poštanskim prijevornim sredstvima, kao što su kola, kolica, vagon putujućih pošta, automobil putujuće pošte i dr., nalaznik nema pravo na naknadu.

Nađeni predmet za koji se nesumnjivo ustvrdi iz koje poštanske pošiljke potječe, staviti će se u tu pošiljku.

Ako se ne može utvrditi iz koje je pošiljke nađeni predmet ispao, nađeni će predmet poštanski operator i davatelj poštanskih usluga čuvati tri mjeseca od dana kada je predmet nađen.

Ostala pitanja u svezi s postupkom s nađenim predmetima uređuju se Općim uvjetima.

Stručna naobrazba i usavršavanje uposlenih u poštanskim operatorima

Članak 33.

Pored stručne spreme uposlenici su dužni stručno se osposobljavati i usavršavati, sukladno posebnim poštanskim propisima.

Uposlenici, pored propisane školske spreme, moraju imati i položen stručni ispit.

Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja donosi operator, uz suglasnost Ministarstva.

Sadržaj i program stručnog ispita i način polaganja propisuje federalni ministar prometa i komunikacija (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

Povjerenstvo svojim rješenjem imenuje federalni ministar.

IV. USTROJ I UPRAVLJANJE POŠTANSKIM PROMETOM

a) Vlada Federacije i Ministarstvo

Članak 34.

U ukupnome ustrojstvu poštanskoga prometa u Federaciji nadležnost

- Vlade Federacije je:

1. davanje suglasnosti na program rada, plan prihoda i rashoda poštanskih operatora;
2. definiranje ciljeva srednjoročne politike Federacije iz područja poštanskog sustava.

Izvešće o poslovanju operatora dostavlja se Vladi Federacije na razmatranje.

- Ministarstva je:

1. definiranje temeljnih uvjeta za osiguranje dostupnosti poštanskih usluga na cjelokupnom teritoriju Federacije (u daljnjem tekstu: Plan poštanske mreže Federacije);
2. definiranje Općih uvjeta;
3. nadzor nad tarifnom politikom za rezervirane usluge;
4. usmjeravanje poslovanja naplate usluga javnih poduzeća, drugih javnih usluga i gospodarskih subjekata s većinskim državnim vlasništvom, putem infrastrukture postojećih poštanskih operatora.

b) Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga

Članak 35.

Poštanske usluge pružaju poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga.

Poštanski operator, sukladno poštanskim načelima, pružanje određenih usluga iz okvira univerzalne poštanske usluge odlukom može povjeriti drugim osobama.

Ovlaštenje za rad poštanskim operatorima i davateljima poštanskih usluga daje i oduzima, sukladno odredbama ovoga Zakona, Poštanska regulatorna agencija.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga obvezni su javno objaviti Opće uvjete i cjenik usluga pod kojima pružaju poštanske usluge, koje donosi Ministarstvo. Pored nomenklature konkretnih poštanskih usluga koje poštanski operator pruža, Opći uvjeti moraju sadržavati i: opis uvjeta pri primjeni tarife za te usluge, cjenik usluga, opis uvjeta za primitak, prijenos, uručenje i potraživanje poštanskih pošiljaka, odgovornost, kao i ostale uvjete bitne za pravilno pružanje poštanskih usluga i odvijanje poštanskoga prometa.

Do utemeljenja Poštanske regulatorne agencije ove poslove obavlja Ministarstvo.

c) Međuoperatorski poštanski promet

Članak 36.

Svaki poštanski operator obavezan je obaviti prijenos poštanskih pošiljaka koje primi od drugoga poštanskog operatora na teritoriju Bosne i Hercegovine i Federacije.

Poštanski operatori ugovorom moraju regulirati pitanja učinkovitog i sigurnog prijenosa poštanskih pošiljaka, utvrditi načela i postupke međusobnih obračuna i regulirati druga pitanja od zajedničkoga i širega interesa. Ti sporazumi moraju biti sukladni načelima poštanske politike i načelima obračuna troškova i refundiranja, a koji su utvrđeni ovim Zakonom.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga slobodno ugovaraju načine i pravce poštanske razmjene, uvažavajući načela ekonomičnosti, učinkovitosti i sigurnosti. Na ugovore iz st. 2. i 3. ovoga članka Ministarstvo daje suglasnost.

Prijenos poštanskih pošiljaka između entiteta ima postupak unutarnjeg poštanskoga prometa.

d) Međunarodni poštanski promet

Članak 37.

Međunarodne poštanske usluge pružaju se sukladno odredbama Svjetskog poštanskog saveza i drugim konvencijama ili odlukama međunarodnih organizacija koje su obvezujuće za Bosnu i Hercegovinu.

e) Načela obračuna troškova i refundiranja

Članak 38.

Radi ostvarivanja utvrđenih načela poštanske politike, poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga dužni su osigurati takav interni računovodstveni sustav iz koga je vidljiva struktura prihoda i troškova rezerviranih i nerezerviranih univerzalnih usluga, te struktura i visina prihoda i troškova posebnih poštanskih usluga.

1. Interni računovodstveni sustavi moraju osigurati alokaciju troškova svih poštanskih usluga, sukladno standardima Europske unije.

Primjena ovoga stavka i točke 1. provest će se u razdoblju od pet godina.

Refundacije koje pripadaju poštarskim operatorima, na temelju međunarodnoga poštanskoga prometa, reguliraju se međusobnim sporazumom na koji daje suglasnost Ministarstvo.

V. ODGOVORNOST

Odgovornost za pričinjenu štetu

Članak 39.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga u unutarnjem prometu odgovaraju za gubitak ili oštećenje poštanske pošiljke ili umanjenje njezina sadržaja

te za prekoračenje roka prijensa i uručenja poštanske pošiljke u granicama uređenim odredbama ovoga Zakona.

U međunarodnom prometu poštanski operator odgovara u granicama utvrđenim međunarodnim aktima.

Članak 40.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga dužni su pošiljatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi isplatiti naknadu za:

1. gubitak, potpuno oštećenje ili umanjenje sadržaja preporučene pošiljke i pošiljke s potvrđenim uručenjem - peterostruki iznos plaćene poštarine;
2. gubitak, potpuno oštećenje ili umanjenje sadržaja paketa ili vrijednosna pisma u najvišem iznosu do označene vrijednosti paketa ili pisma, kao i naplaćenu poštarinu;
3. gubitak ili pogrešnu isplatu poštanske ili brzojavne uputnice u visini upućena iznosa;
4. prekoračenje roka prijensa i uručenja preporučene pošiljke s potvrđenim uručenjem paketa, vrijednosna pisma, poštanske i brzojavne uputnice - peterostruki iznos plaćene poštarine;
5. prekoračenje roka prijensa i uručenja EMS pošiljke - peterostruki iznos plaćene poštarine.

Pravo na naknadu štete

Članak 41.

Pravo na naknadu štete, u smislu odredaba ovoga Zakona, ima pošiljatelj.

Pravo na naknadu štete ima i primatelj u slučaju preuzimanja oštećene pošiljke ili pošiljke s umanjenim sadržajem.

Pošiljatelj se pisanom izjavom može odreći prava na naknadu štete u korist primatelja, a primatelj se može odreći prava na naknadu štete u korist pošiljatelja.

Pošiljatelj i primatelj mogu ovlastiti treću osobu za primanje naknade štete.

Naknada štete u međunarodnom poštanskom prometu utvrđuje se propisima Svjetske poštanske udruge.

Članak 42.

Poštanski operatori i davatelji poštanskih usluga prestaju biti odgovornim za pošiljke koje su uručene u roku, na način i po postupku utvrđenim ovim Zakonom, Općim uvjetima i tehnološkim propisima.

Poštanski operator i davatelj poštanskih usluga ne odgovaraju za izgubljenu dobit niti stvarnu štetu koja može nastati zbog gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja pošiljke, te prekoračenja roka prijensa i uručenja pošiljke.

Poštanski operator i davatelj poštanskih usluga nisu odgovorni u slučaju kada:

1. do gubitka, oštećenja ili umanjenja sadržaja poštanske pošiljke ili prekoračenja roka prijena i uručenja pošiljke je došlo usljed stranih uzroka koji se nisu mogli predvidjeti niti izbjeći ili otkloniti (viša sila);
2. pošiljatelj, primatelj ili druga ovlaštena osoba ne podnese pritužbu u roku utvrđenom člankom 30. ovoga Zakona, ili ne podnese zahtjev za naknadu štete u roku utvrđenom čl. 46., 47. i 48. ovoga Zakona;
3. primatelj ili druga ovlaštena osoba primi pošiljku bez pritužbe, u smislu članka 30. stavka 3. ovoga Zakona;
4. je riječ o pošiljkama čiji je sadržaj zabranjen prema članku 25. ovoga Zakona;
5. je šteta pričinjena usljed toga što pošiljatelj nije pakirao pošiljku na način propisan u Općim uvjetima ili se nije koristio odgovarajućom uslugom, sukladno odredbama ovoga Zakona i Općim uvjetima.

Odgovornosti pošiljatelja

Članak 43.

Pošiljatelj raspolaže pošiljkom sve dok ne bude uručena primatelju ili drugoj ovlaštenoj osobi, osim pošiljke iz članka 25. ovoga Zakona.

Pošiljatelj je odgovoran za sve štete što ih je njegova pošiljka prouzročila ostalim pošiljkama, uređajima i prijevoznim sredstvima poštanskoga operatora i davatelja poštanskih usluga, te za ozljede ili smrt njegovih djelatnika i drugih osoba ako je to nastupilo zbog:

1. toga što je pošiljka sadržavala predmete čiji je promet zakonom zabranjen;
2. nepridržavanja posebnih zakonskih uvjeta za promet određenih predmeta koji su bili u njegovoj pošiljci;
3. toga što pošiljka nije bila pakirana na način propisan u Općim uvjetima.

Ostvarivanje potraživanja

Potraživanje naknade štete

Članak 44.

Potraživanje naknade štete i druga potraživanja iz ugovora o pružanju usluga korisnik usluga ili druga ovlaštena osoba može ostvariti podnošenjem zahtjeva poštanskom operatoru i davatelju poštanskih usluga u pisanom obliku, na način predviđen Općim uvjetima ili podnošenjem tužbe sudu, ako poštanski operator ili davatelj poštanskih usluga ne isplati to potraživanje u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Na potraživanje korisnika usluga ili druge ovlaštene osobe poštanski operator i davatelj poštanskih usluga plaća zateznu kamatu od dana podnošenja zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka.

Na potraživanje poštanskom operatoru i davatelju poštanskih usluga kamate teku od dana podnošenja zahtjeva korisniku usluga.

Pronađene pošiljke

Članak 45.

Ako se izgubljena poštanska pošiljka ili dio te pošiljke pronađe nakon isplate naknade štete, prema odredbama ovoga Zakona, poštanski operator i davatelj poštanskih usluga dužni su o tome obavijestiti pošiljatelja ili drugu ovlaštenu osobu kojoj je taj iznos ili naknada štete isplaćena.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, pošiljatelj ili druga ovlaštena osoba može zahtijevati da mu se preda pronađena poštanska pošiljka ili dio te pošiljke, uz uvjet da vrati iznos primljene naknade iz stavka 1. ovoga članka i naknade iz članka 40. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona, i to u roku od 15 dana od dana priopćenja da je izgubljena poštanska pošiljka ili dio pošiljke pronađen.

Ako pošiljatelj ili druga ovlaštena osoba u roku iz stavka 2. ovog članka ne podnese zahtjev da mu se preda pronađena poštanska pošiljka ili dio te pošiljke, poštanski operator i davatelj poštanskih usluga stječe pravo raspolaganja pronađenom pošiljkom ili dijelom te pošiljke.

Zastara

Članak 46.

Potraživanje poštanskih operatora i davatelja poštanskih usluga prema korisnicima usluga i potraživanja korisnika usluga prema poštanskim operatorima i davateljima poštanskih usluga zastarjevaju, i to:

1. potraživanja zbog manje ili više naplaćene cijene za usluge ili druge troškove - za šest mjeseci;
2. potraživanja za uporabu poštanskih pregradaka te druga potraživanja koja se naplaćuju u tromjesečnim ili kraćim rokovima - za jednu godinu;

3. druga potraživanja - za jednu godinu, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 47.

Zastara počinje teći za:

1. potraživanje manje ili više naplaćene cijene za usluge ili potraživanja drugih troškova - od dana plaćanja;
2. potraživanja koja se odnose na otkupninu - nakon proteka roka od 15 dana od dana kada je protekao rok prijena i uručenja pošiljke;
3. potraživanja zbog djelomičnog gubitka, ili oštećenja, ili umanjena sadržaja pošiljke ili zbog prekoračenja roka prijena i uručenja poštanske pošiljke - od dana uručenja pošiljke;
4. potraživanja zbog gubitka pošiljke - nakon proteka 30 dana od dana proteka roka za prijenos pošiljke;
5. sve druge slučajeve - od dana nastanka potraživanja.

Članak 48.

Zastara se prekida kada se poštanskom operatoru i davatelju poštanskih usluga dostavi zahtjev za isplatom potraživanja u pisanu obliku i nastavlja dalje teći kada je korisniku usluga ili drugoj ovlaštenoj osobi dostavljen pisani odgovor na taj zahtjev i kada su mu vraćene isprave priložene uz zahtjev.

Zastara ne može nastupiti prije nego protekne rok od 30 dana od dana primitka odgovora poštanskoga operatora i davatelja poštanskih usluga na taj zahtjev.

Naknadni zahtjevi o istom predmetu ne prekidaju zastaru.

VI. NADZOR

Obavljanje nadzora

Članak 49.

Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona, koji se odnosi na nadzor nad zakonitošću rada i donošenjem akata, obavlja Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad ovim Zakonom obavlja Ministarstvo putem federalnog inspektora za poštanski promet (u daljnjem tekstu: federalni inspektor).

Ovaj se nadzor obavlja putem davanja suglasnosti na opće akte i rješavanja po žalbama u drugom stupnju.

Ovlasti inspektora

Članak 50.

Inpekcijski nadzor obavlja federalni inspektor.

Federalni inspektor prilikom obavljanja nadzora može izreći slijedeće upravne mjere:

1. narediti uklanjanje uočenih nepravilnosti i nedostataka u određenome roku;
2. zabraniti pružanje određenih usluga za koje poštanski operator i davatelj poštanskih usluga nisu ovlašteni.

Mjere iz stavka 2. ovoga članka federalni inspektor izriče rješenjem protiv koga se u roku od osam dana može podnijeti žalba Ministarstvu.

Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Federalni inspektor podnosi prijavu za pokretanje prekšajnog postupka i donosi druge mjere, sukladno ovome Zakonu.

Na postupak donošenja rješenja i sačinjavanja zapisnika kao javne isprave shodno se primjenjuju odgovarajuće odredbe Zakona o upravnom postupku.

Federalni inspektor ima službenu iskaznicu čiji obrazac i sadržaj propisuje resorni ministar, a uručuje mu je federalni ministar.

VII. KAZNENE ODREDBE

Članak 51.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 20.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poštanski operator i davatelj poštanskih usluga ako:

1. gradi, izgradi, održava ili upotrebljava poštanski objekt ili opremu na način koji nije sukladan propisima Federacije ili međunarodnim preporukama (članak 4. stavak 5. točka 1.);
2. ne osigura ispravno i nesmetano odvijanje poštanskoga prometa ili ne osigura pružanje usluga sukladno odredbama ovoga Zakona i propisima donijetim na temelju ovoga Zakona (članak 9.);
3. prilikom pružanja usluga ne osigura tajnost poštanskih pošiljaka (članak 4. stavak 3. toč. 1., .2. i 3.);
4. neovlašteno pruža rezervirane usluge propisane člankom 9. stavak 1. ovoga Zakona.

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u poštanskom operatoru i davatelju poštanskih usluga novačnom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM.

Članak 52.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poštanski operator i davatelj poštanskih usluga ako:

1. ne održava svoje poštanske objekte i tehničku opremu u ispravnom stanju, ne poduzima pravodobne mjere za uklanjanje nedostataka u odvijanju poštanskoga prometa ili pružanju poštanskih usluga, ili ne obavijesti Ministarstvo o nastalom prekidu u prijevozu poštanskih pošiljaka (članak 4.);

2.ne donese cijenik u propisanome roku ili primjenjuje cijene koje nisu odobrene (članak 35.);

3.ne pruža usluge na način propisan odredbom iz članka 19. ovoga Zakona.

Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba u poštanskom operatoru i davatelju poštanskih usluga novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.500,00 KM.

Članak 53

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poštanski operator:

1. ako emitira poštanske marke suprotno članku 21. stavak 4. ovoga Zakona.

Članak 54.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj davatelj poštanskih usluga ako:

1. pruža poštanske usluge koje nisu navedene u dozvoli/licenci (članak 9.);

2. upotrebljava naziv - poštanski operator/pošta (članak 9.).

Davatelju usluga, pored novčane kazne, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od šest mjeseci ukoliko obavlja poslove za koje nije registriran.

Članak 55.

Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj djelatnik poštanskoga operatora i davatelja poštanskih usluga ako, u svezi s tajnošću poštanskih pošiljaka, učini neku od radnji iz članka 4. stavak 3. točka 2. ovoga Zakona.

Članak 56.

Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se pravna ili fizička osoba ako ne postavi ili ne održava poštanski sandučić kako je propisano odredbom članka 4. stavak 5. točka 3. ovoga Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM.

Prekršajni postupak vodi Ministarstvo.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 57.

Poštanski operatori koji su do stupanja na snagu ovoga Zakona pružali univerzalne poštanske usluge nastavljaju ih i dalje pružati, sukladno odredbama ovoga Zakona.

JP "BH pošte" Sarajevo i HP d.o.o. Mostar dužni su svoje nazive uskladiti s ovim Zakonom u roku od šest mjeseci.

JP "BH pošte" Sarajevo i HP d.o.o. Mostar dužni su svoje poslovanje i opće akte uskladiti s ovim Zakonom, provedbenim propisima i općim aktima u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Pravne osobe koje do stupanja na snagu ovoga Zakona pružaju nerezervirane i rezervirane poštanske usluge dužne su svoje poslovanje uskladiti s ovim Zakonom u roku od šest mjeseci.

Provedbeni propisi i opći akti koji se donose na temelju ovoga Zakona, bit će doneseni u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Pravilnik o pružanju poštanskih usluga i pravilnik o blagajničkom i računskom poslovanju donose poštanski operatori, uz suglasnost Ministarstva.

Ministarstvo u roku od šest mjeseci donijet će slijedeće provedbene propise:

1. pravilnik o uvjetima i načinu izdavanja licence za usluge koje nisu rezervirane;
2. opće uvjete za pružanje poštanskih usluga;
3. program stručnoga ispita;
4. plan poštanske mreže Federacije.

Do početka rada Poštanske regulatorne agencije licence za pružanje poštanskih usluga izdat će Ministarstvo.

Članak 58.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakon na teritoriju Federacije prestaje primjena:

- Zakona o poštanskom prometu ("Narodni list HR H-B", broj 5/95),

- odredaba Zakona o poštanskim, telegrafskim i telefonskim uslugama ("Službeni list SFRJ", br. 2/86 i 26/90) u dijelu koji se odnosi na poštanski promet i pružanje poštanskih usluga,

- odredaba Zakona o sistemima veza, radiosaoobraćaja i PTT saobraćaja ("Službeni list SR BiH", broj 15/90) u dijelu koji se odnosi na poštanski promet i pružanje poštanskih usluga.

Članak 59.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH"

PREDSJEDATELJ

DOMA NARODA

DOMA

PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Slavko Matić

PREDSJEDATELJ

ZASTUPNIČKOG

PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Muhamed Ibrahimović